

JANUSZ MACIASZEK

Przyczynowa teoria metafory na tle filozofii Donalda Davidsona

Celem artykułu jest analiza, uzasadnienie i wyjaśnienie Donalda Davidsona przyczynowej teorii metafory z punktu widzenia całości jego poglądów filozoficznych. Poglądy te tworzą spójny system obejmujący, poza semantyką i teorią interpretacji, m.in. teorię poznania, teorię działania oraz teorię racjonalności. Proponując przyczynową teorię metafory, Davidson nie odwołał się bezpośrednio do własnej teorii znaczenia, starając się uzasadnić odrzucenie pojęć znaczenia metaforycznego oraz prawdy metaforycznej na gruncie potocznego rozumienia pojęć semantycznych. W artykule argumentuje się, że przyczynowa teoria metafory stanowi uzupełnienie systemu Davidsona, a ponadto że teoria ta ujęta przez pryzmat całego systemu pozwala wyjaśnić rolę metafor nie tylko w literaturze i poezji, lecz także w naukach przyrodniczych, prawie, religii i naukach społecznych.

Słowa kluczowe:

działanie, interpretacja, metafora, prawda metaforyczna, przyczynowość, teoria prawdy, warunki prawdziwości, zdarzenie, znaczenie dosłowne, znaczenie metaforyczne

Causal theory of metaphor and Donald Davidson's philosophical system

The aim of the paper is to analyze, clarify and explain Donald Davidson's causal theory of metaphor from the viewpoint of his philosophical views which constitute coherent philosophical system comprising not only semantics and theory of interpretation, but epistemology, theory of action, and theory of rationality as well. Proposing his own theory of metaphor Davidson did not refer to his philosophy, and justified his rejection of the notions of metaphorical meaning and metaphorical truth on the ground of common, pre-theoretical views on meaning and other semantic notions. I argue that the causal theory of metaphor fits perfectly Davidson's philosophical system and from the point of view of his system it is easy to explain the role of metaphor not only in literature and poetry, but in sciences, law, religion, and social sciences.

Keywords:

action, causality, event, interpretation, literal meaning, metaphor, metaphorical meaning, metaphorical truth, theory of truth, truth conditions

Janusz Maciaszek

Wydział Filozoficzno-Historyczny

Uniwersytet Łódzki

januszm@uni.lodz.pl